

Урок з української літератури

Епіграф

- Не залежить доброта від росту,
- Не залежить доброта від віку,
- Доброта з роками не старіє,
- Доброта, як сонце, гріє.

О. Жовнір

Тема уроку.

Спиридон Черкасенко
«Маленький горбань». Краса
і незахищеність людської
душі.
Образ Павлика – душевно
красивого
і щедрого хлопчика

Мета:

- Ознайомити учнів із ідейно – художнім змістом твору та образом головного героя; допомогти сформувати власні поняття про красу зовнішню та внутрішню; вміння осмислювати вічні поняття краси і потворності; висловлювати щодо цього власну думку
- Виховувати кращі моральні риси людини – милосердя, людяність, доброту, співчутливість, здатність до співпереживання

Проблемне питання:

- До кого треба проявляти виняткову доброту?

Мозкова атака

- Визначте жанр твору
- Сформулюйте тему твору
- Яка ідея цього твору?
- Передайте основні події твору.

Твір складається з певних частин. Визначте послідовність подій твору.

- А. Страждання Павлика через горб.
Рішення дітей піти на вигін по катран.
- Б. Порозуміння між Захарком та Павликом.
- В. Знайомство з героями твору.
- Г. Сварка, побиття Захарком Павлуся за те, що останній боронив від знищення пташині гнізда

Перевір себе

- 1.(В) Знайомство з героями творує
- 2.(А) Страждання Павлика через горб.
Рішення дітей піти на вигін по катран.
- 3.(Г) Сварка, побиття Захарком Павлуся за те, що останній боронив від знищення пташині гнізда.
- 4.(Б) Порозуміння між Захарком та Павликом

Твір складається:

1. Зачин-
2. Розвиток дії-
3. Кульмінація-
4. Розв'язка-

Перевір себе:

1. Зачин- знайомство з героями твору
2. Розвиток дії-страждання Павлика через горб. Рішення дітей піти на вигон за катраном.
3. Кульмінація-сварка, побиття Захарком Павлуся за те, що останній боронив від знищення пташині гнізда.
4. Розв'язка- порозуміння між Захарком і Павлусем

Тестові завдання:

1. Хто з письменників працював у школах шахтарських містечок на Донбасі?
А)В. Винниченко; Б)С. Черкасенко;
2. Де найкраще почувався Павлик, де він не був самотнім?
А)З хлопцями – однолітками; Б) з дівчатами;
В) вдома з мамою та дідусем

3. Назвіть другорядних героїв оповідання

4. За що Захарко побив Павлуся?

А) бо Павлик повикидав палички, якими намітили жайворонячі гнізда;

Б) бо Павлик сказав, що розкаже матері Захарка про його поведінку;

В) бо Павлика любили дівчата

Правильні відповіді:

1. Б

2. В

3. Мати, дід, дівчатка, Пронька

4. А

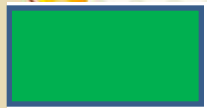

Вибіркова робота

- Красивий
- Бліде обличчя
- Страшний, химерний горб
- Дужий та сильний
- Невеличка рідковолоса голівка
- Веселі очі
- Худі, гострі коліна
- Журні сині очі
- Ходив перехильцем, мов качка

Внутрішній світ Павлика

- рівновага, незалежність;

- збудженість, активність;

- потреба в спокої;

- добрі емоції, чуйність;

- неприємні емоції, дискомфорт;

- пригніченість, незадоволення;

Назвати якості притамані
Павлусеві і методом «Прес»
довести, що він цією якістю
володів

Перевір себе

Душевні якості притаманні

Павлусеві

- Добрий
- Мрійник
- Розумний
- Чуйний
- Людяний
- Поважний
- Мужній
- Терплячий

«Обгрунтуй думку»

1. Я вважаю, що....
2. Тому що...
3. Наприклад...
4. Отже він...

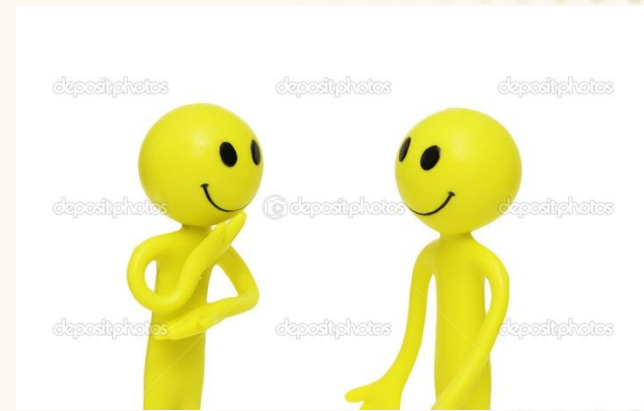
Лексична робота

Добро-чутливе, дружнє ставлення до людей

Духовна краса – сукупність ознак, притаманних людині з багатим духовним світом: доброта, чуйність, щедрість, милосердя, співчуття, толерантність.

Толерантність – терпиме, поблажливе ставлення до чийхось думок, поглядів; сприйняття людини такою, якою вона є.

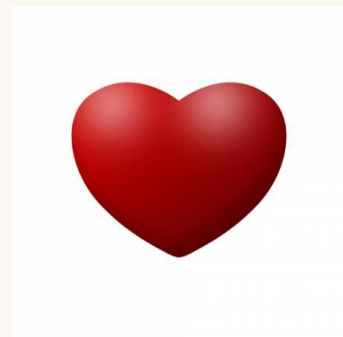
Дискусія

- Чи цінуєте ви доброту в людях?
- Чи хотіли б ви мати Павлика своїм другом? Чому?
- Чи доводилося вам переживати нещастя інших? Чи співчували, хотіли допомогти?

3 грудня – Міжнародний день людей з обмеженими МОЖЛИВОСТЯМИ

Нехай добрими і милосердними будуть ваші серця!

Не суди когось із пересердя,

- Бог не всім по рівному дає,
- Хто у серці має милосердя -
- Той Закони Божі пізнає.
- Не жалій ні кволим, ні калікам,
- Не ховай добро в гнилі міхи
- І Господь тобі добавить віку,
- І простить тобі дрібні гріхи.
- Розведи біду чужою руками,
- Не пройди, коли комусь болять,
- Ми усі щось губимо з роками
- І під Богом ходим кожну мить.
- Господь нас за руку світом водить,
- Часто притискає до грудей,
- Але милосердя нам приходить
- Лиш від Богом посланих людей.

Проблемне питання:

« До кого ми повинні проявляти
виняткову доброту? »

Домашнє завдання

- Написати твір-роздум на одну з тем:
- Важко чи легко живеться таким, як Павлик, у сучасному світі?
- Що є страшнішим: фізична вада чи духовна спотвореність?
- Записати прислів'я та приказки про добро та милосердя

Сенкан

- Сенкан — це вірш, що складається з п'яти рядків. Слово "сенкан" походить від французького слова "п'ять" і позначає вірш у п'ять рядків.
1. перший рядок має містити слово, яке позначає тему (звичайно, це іменник)
  2. Другий рядок – це опис теми, який складається з двох слів (два прикметника)
  3. Третій рядок називає дію, пов'язану з темою, і складається з трьох слів (звичайно це дієслова).
  4. Четвертий рядок є фразою, яка складається з чотирьох слів і висловлює ставлення до теми, почуття з приводу обговорюваного.
  5. Останній рядок складається з одного слова — синоніма до першого слова, в ньому висловлюється сутність теми, ніби робиться підсумок.

Сенкан

- Павлик
Добрий, милосердний
Любить, фантазує, страждає
Серед буденності бачить красу
Мрійник
- Павлик
Добрий, сміливий
Блукає, слухає, розповідає.
Завжди заступається за слабших
Хлопчик.